

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Slovenský právny poriadok rozoznáva inštitút neodkladného opatrenia a zabezpečovacieho opatrenia a inštitút zabezpečenia dôkazu. Úprava sa nachádza v § 324 a nasledujúcich zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") a pre osobitné konania v § 360 a nasledujúcich zákona č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len "CMP").

Zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Neodkladné opatrenie súd nariadi, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude zmarená a ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Takéto rozhodnutie môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia.

Inštitút zabezpečenia dôkazu umožňuje pred začatím konania zabezpečiť dôkaz (a to akýkoľvek – svedkom, znalcom a podobne), a to len na návrh a nie z iniciatívy súdu. Pritom sa predpokladá, že oprávnenie podať takýto návrh má ten, kto by bol oprávnený podať návrh na začatie konania, v ktorom by sa mohli použiť výsledky zabezpečenia dôkazu.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Príslušný na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia je okresný súd, ktorý je príslušný na konanie o veci.

Neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Povinné zastúpenie advokátom nie je zákonom predpísané.

Z návrhu na nariadenie alebo zrušenie opatrenia je príslušným zákonom určený súdny poplatok v sume 33 EUR.

Zabezpečenie dôkazu nepodlieha spolplateniu. Trovy dôkazov, ktoré nie sú kryté preddavkom platí štát. Súd však môže uložiť účastníkov, u ktorého nie sú podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov, aby zložil preddavok na trovy dôkazu bez toho, aby tým strácal nárok na ich neskoršiu úhradu.

Ani v tomto prípade zákon nepredpisuje povinné zastúpenie advokátom.

Zabezpečenie dôkazu sa môže vykonať takisto aj v sporovom, aj v nesporovom konaní.

2.2 Hlavné podmienky

Pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd nariadiť neodkladné opatrenie. Pri zabezpečovacích opatreniach sa záložné právo zriaďuje vydaním uznesenia o zabezpečovacom opatrení.

Pred začatím konania, počas konania a po skončení konania vo veci samej možno na návrh zabezpečiť dôkaz, ak je obava, že neskoršie ho nebude možné vykonať vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami. Na zabezpečenie dôkazu je príslušný súd, ktorý by bol príslušný na konanie o veci, alebo súd, v obvode ktorého je ohrozený dôkazný prostriedok. Okrem všeobecnej úpravy obsahuje CSP osobitné ustanovenia týkajúce sa zabezpečenia dôkazu vo veciach týkajúcich sa duševného vlastníctva.

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Neodkladným opatrením môže súd uložiť účastníkov, aby najmä:

- plátil výživné v nevyhnutnej miere
- odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd
- poskytol aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje
- zložil peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde
- nenakladal s určitými vecami alebo právami
- niečo vykonal, niečo sa zdržal alebo niečo znášal
- nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba blízka alebo osoba, ktorá je v jeho starostlivosti alebo vo výchove, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivý z násillia.
- sa zdržal konania, ktorým porušuje alebo ohrozuje právo duševného vlastníctva.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Druhy neodkladných opatrení sú vymedzené exemplifikatívne, to znamená, že súd by mohol nariadiť aj neodkladné opatrenie iného obsahu.

Pokiaľ sa neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie vzťahuje na nenakladanie s vecami alebo právami, takéto opatrenie predstavuje zákaz disponovania s vecami alebo právami napríklad preto lebo je obava, že by ich žalovaný mohol zašantročiť (previesť na inú osobu, zničiť, poškodiť a podobne).

Súd môže vydať rozhodnutie o neodkladnom alebo zabezpečovacom opatrení aj bez výsluchu účastníkov. Účastníci nemusia byť teda pred rozhodnutím vylúčení, toto pravidlo súvisí s tým, že výsluch by mohol zmať účel neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia, a tiež s tým, že v tejto činnosti súdu sa zásadne nevykonáva dokazovanie. Výsluch účastníkov však súd môže nariadiť – v takom prípade musí rešpektovať všetky pravidlá procesného dokazovania. V prípade, že súd vykonáva dôkaz iba listinami, dokazovanie nevykonáva na verejnom ústnom pojednávaní, ale potrebné úsudky súd prijíma bez súčinnosti s účastníkmi.

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie zanikne, ak

- uplynul čas, na ktorý bolo nariadené,
- bolo nariadené po začatí konania vo veci samej a súd respektíve odvolací súd odmietol žalobu alebo zastavil konanie,
- ak súd v rozhodnutí určil lehotu na podanie návrhu vo veci samej a návrh v tejto lehote podaný nebol,
- ak súd vyhovel žalobe vo veci samej,
- ak vzhľadom na stav exekúcie už nie je potrebné.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Odvolanie proti uzneseniu o nariadení neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia je prípustné. Kompetentným súdom na konanie o podanom opravnom prostriedku je príslušný odvolací súd, t. j. druhostupňový súd, ktorý je nadriadený prvostupňovému súdu, ktorý neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenie nariadil.

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Podanie odvolania nemá suspenzívny účinok.

Posledná aktualizácia: 16/02/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila

Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.